

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

27.11.2019

Vår ref:

2019/8379

Deres dato:

31.10.2019

Deres ref:

2019/1900

Indre Fosen kommune
Rådhusveien 13
7100 RISSA

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ola Marius Amdal,

Klage på vedtak - dispensasjon fra kommuneplan - oppføring av fritidsbolig med uthus - Vollavatnet - Indre Fosen 91/13

Fylkesmannen i Trøndelag ved reindriftsavdelingen klager herved på Indre Fosen kommunes vedtak om tillatelse til fritidsbolig på eiendommen gnr 91 bnr 13.

Saken gjelder tillatelse gitt etter dispensasjon til bygging av fritidsbolig og uthus i arealplanens LNFR-området ved Vollavatnet i Indre Fosen kommune. Saksreferanse hos Fylkesmannen: sak.2019/8379.

Faktum i saken.

Fylkesmannen har ved henvendelse til kommunen funnet ut at det i 2013 ble gjort fradeling av fire tomter til fritidsformål på grunnlag av en disposisjonsplan fra 1970. Det ble i fradelings-saken ikke gjennomført en høringsrunde og dispensasjonsbehandling tross at fradelingen ikke hadde hjemmel i arealplan.

Det aktuelle området i denne saken, er vinterbeite og marginalbeite for Fovsen Njarke sijte -Fosen reinbeitedistrikt sørgruppen.

Det henvises her til at både Fylkesmannens reindriftsavdeling og klima- og miljøavdeling, samt Fosen reinbeitedistrikt, gav faglig fraråding mot å gi dispensasjon i denne saken.

Rettslig grunnlag.

Hjemmel for klageadgang er plan- og bygningsloven §1-9, 3.ledd.

Primært rettslig utgangspunktet for Fylkesmannen og reindriftsavdelingens klage er reindriftslovens §1, 2.ledd som påpeker myndigheters og rettighetshavers forpliktelse til å sikre reinbeiteområder i det samiske reinbeiteområdet. Jf. Grl. §108.

Subsidiert påpekes, at det fra kommunens side er mangler ved vurderingen etter plan- og bygningsloven §19-2, når kommunen i LNFR-områder i sin arealplan, unnlater å gjøre vurderinger med hensyn til reindriftsnæringen. Det vises i denne sammenheng til forvaltningsloven §17, 1.setning om at saken skal opplyses så godt som mulig. Vi mener de positive sider som er anført ikke oppveier de negative sider for reindriftsnæringen, og at vedtaket som det nå står vil medføre uheldige presedensvirkninger.

Atter subsidiert gjør vi oppmerksom på at fradelingene i 2013 skulle vært sendt på høring da disposisjonsplanen av 1970 mistet sin rettskraft allerede ved ikrafttredelse av plan- og

bygningsloven av 1985, og senere ved ny lov av 2008. Vi viser i her til tolkningsuttalelse av 14.04.2014 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, <http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/> og veileder T-1491.

Til sist er vi av den oppfatning at naturmangfoldlovens (nml) §9, jf. §1 kommer til anvendelse da det nå er stor grad av usikkerhet knyttet til følgene av ny inngrep i reinbeitearealene på Fosen.

Vurderinger.

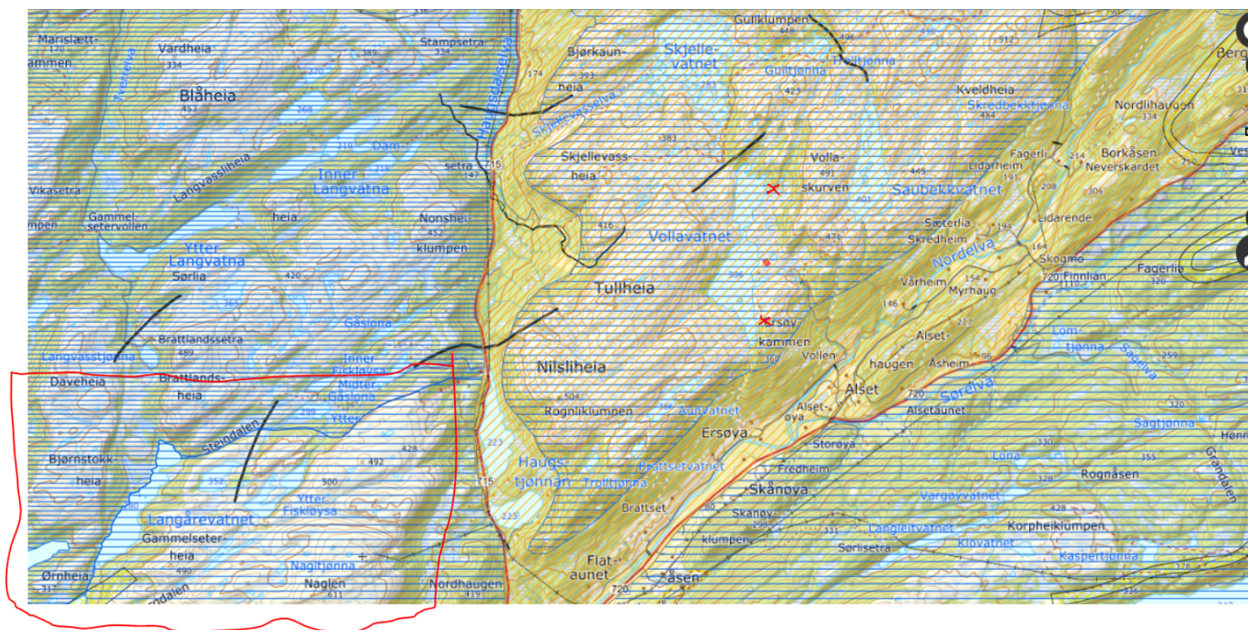
Reindriftnæringen er en svært arealkrevende næring som er avhengig av stor fleksibilitet for tilpassing til beitearealene. Dette både i forhold til beiteslitasje, vær og føre, sesongvariasjoner og klimaendringer. Leveområdene for reinen reduseres år for år på grunn av menneskelig aktivitet. Hver for seg er ikke inngrepene ikke dramatisk, men summen av den samlede belastningen er det. Store inngrep som vindkraftutbyggingen på Storheia medfører direkte ekskuderinger, mens bit for bit utbygging som medfører økte ferdsel og uro, fører til beiteunnvikelse. I minimumsbeitene (vinterbeiter) er dette en alvorlig effekt. Reinen er sky og har et spesielt stort arealbehov. Normalt vil reinen tråkke ned 10 ganger mer av lavbeitet enn den får spist, og ved ferdsel og uro vil denne effekten forsterkes. Dette sier noe om behovet for arealer og ro. Det er med andre ord ikke fritidsbygningene som så dann som er mest kritisk, men følgene av endret og økt ferdsel.

Fosen Njaarke sijte som helhet, og sørgruppen konkret, er sterkt belastet med inngrep i sine beitearealer. Konkret har sør-gruppen mistet store deler av sine vinterbeiter gjennom utbyggingen av Storheia vindkraftanlegg. Det er nå avgjørende viktig for Fosen Reinbeitedistrikt Sørgruppen at inngrep i marginalbeitene ikke fortsetter på grunnlag av sporadisk dispensasjonspraksis. Bygging av fritidseiendommer må skje i henhold til plan.

En helheltlig vurdering av samlet belastning av utførte og framtidige inngrep i beitearealer for distriktet er nå viktigere enn det har vært før. En økonomisk bærekraftig reindriftsnæring er grunnlaget for samisk kultur, språk og tradisjon. Dette medfører at det påhviler kommunen som planmyndighet et særlig ansvar, for å hensynta grunnlaget for reindriftnæringen, ved langsiktig planarbeid og samhandling med nabokommuner i samme distrikt. En snever arealbetraktning for dette konkrete tiltaket vil ikke være dekkende for vilkårene i pbl. §19-2, 2.ledd.

De konkrete omstendigheter i denne saken tilsier at «føre var» prinsippet i nml. §9 jf. §1 kommer til anvendelse. Den massive utbyggingen av vindkraft på Fosen, og de ennå ikke kjente konsekvenser av Storheiautbyggingen begrunner dette.

Konkret for sør-gruppen har tapet av vinterbeiter etter utbyggingen av Vindkraftanlegget på Storheia gjort at beitearealene i sør-vest ved Olsøyheia og Brattlandsheia, sammen med områdene rundt Vollavatnet har fått økt betydning. De vil falle inn under det som defineres som minimumsbeiter for distriktet. Området rundt Vollavatnet er også viktig høst- og tidligvinterbeiteland, flyttingsområde (se kart) vår og høst, og oppsamlingsområde i forbindelse med høstslakting.

Over: Beitebrukskart. Rød ramme: vinterbeite av økt betydning Orange: høst vinterbeite. Rødt kryss fradelt gnr/bnr 91/12 og 91/15. Rødt lite rektangel: gnr/bnr 91/13. Sort kroker line rett vest for Vollavatnet: nyere flyttlei (Kart også nedenfor). Øvrige sorte strek: trekkleier.

Under: Til venstre sees omtalt flyttlei og Vollavatnet til høyre.

Hensyn.

Kommunens selvbestemmelse er vurdert. Det fremstår som forståelig at det er ønskelig å gi tillatelse til tiltak når det er gitt tillatelse til fradeling. Vi finner imidlertid at de mangler og feil som er gjort i den bakenforliggende saksbehandlingen (se under rettslig grunnlag ovenfor) svekker vekten av kommunens selvbestemmelse i denne saken. Mangler eller feil i tidligere vedtak kan ikke begrunne nye vedtak grunnet på samme sviktende grunnlag.

Vi har også tillagt betydelig vekt at det vedtak som eventuelt blir stående i denne saken for gnr 91/13, vil få presedens direkte for gnr/bnr 91/12 og 91/15 i tillegg til generell presedens. Se kart ovenfor.

Hovedhensynet i denne saken er likevel hensynet til økonomisk- og økologisk bærekraftig i reindriftsnæringen som er grunnlaget for sørsamisk kultur og språk.

Med hilsen

Helge Hansen
Reindriftsdirektør

Ola Marius Amdal
Saksbehandler/Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent